

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2007. október 24.

**MAGYAR NYELV
ÉS IRODALOM**

**KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA**

2007. október 24. 8:00

I. SZÖVEGÉRTÉS

Időtartam: 60 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Fontos tudnivalók

A feladatokat tetszőleges sorrendben oldhatja meg.

Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le! Egyértelmű válaszokat adjon!

Ügyeljen a helyesírási szabályokra! Ha bizonytalan, használja a helyesírási szótárt!

Eredményes munkát kívánunk!

Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, majd válaszoljon a kérdésekre!

Ritoók Zsigmond – Szilágyi János György: Nevelés (részlet)

Egészen más volt a nevelési rendszer Athénban. Itt is kb. hat-hét éves korban kezdődött az iskolázás. Az iskola, mint említettük, magánvállalkozás volt. Az oktatás fő tárgyai: az írás, olvasás, számolás, később a mértan, a zene, valamint a testi nevelés. – A gyermekek először a betűket tanulták meg (ezek voltak egyúttal a számjegyek is), majd a betűkből szótagokat csináltak, s ezek olvasását és írását gyakorolták, úgy valahogy, ahogy százötven éve még nálunk is: á, bé, ab. Az első összefüggő olvasmány, amellyel a gyermek megismerkedett, Homéros volt, azután más költők, elsősorban Solón. Az olvasás mindig hangosan folyt – mint még a középkorban is –, ha valaki csak magának olvasott, akkor is felolvasta a szöveget. Ez a számunkra talán kissé furcsának tűnő gyakorlat azonban egy nagy előnnyel járt: a versolvasó hallotta, amit olvas, a szavak csengése, ritmusa, egyszóval a szöveg zenéje nem veszett el számára. A költő tehát számíthatott rá, hogy olvasói megértik mondanivalójának azt a részét is, amelyet a formán keresztül akar velük közölni, míg manapság a versolvasók, sőt a versszeretők nagy része is úgy olvassa a verset, mint a prózát. A pedagógia módszerei nem voltak nagyon fejlettek: a nádpálca állandó nevelési eszközként szerepelt, hiszen az elv az volt, hogy nincs megnevelve az, akit meg nem vertek. Enyhébb büntetés volt pl. az, hogy a tanulónak a hibás mondatot többször is le kellett írnia.

A számolás meglehetősen nehéz művelet volt, mert a görögök nem ismerték a számok helyi értékét (ez indiai találmány), s így az alpműveleteket számológövecskekkel végezték, esetleg a számoló tábla, az *abakos* segítségével. Nem kell azt hinnünk, hogy azok a magas aritmetikai és geometriai elméleti eredmények, melyeket a görögök az V. században értek, az emberek nagy tömegeinek közkinccsei voltak. Az átlagos műveltségű görög beírta azzal, ha az alpműveleteket el tudta végezni, s ha a törteket ismerte annyira, amennyire ez a kereskedelemben szükséges volt. Itt pedig nem kellett a törteket arányokká alakítani, mint az elméleti matematikában, itt csak a pénzváltáshoz kellett érteni. Le is nézték az elméleti matematika művelői ezt a gyakorlati számtant, a logisztikát, mint ami csak a szatócsoknak való tudomány.

Annál inkább meglepő lehet számunkra, hogy a zene mennyire hozzátartozott a legegyszerűbb műveltséggel bíró görög ember szellemi poggyászához is. Themistoklés hiányosnak érezte műveltségét, mert nem tudott lanton játszani, s ahhoz, hogy valaki magát művelt embernek nevezhesse, énekelni, táncolni, lanton, auloson¹ játszani kellett tudnia. Érthető, ha a drámai előadások közönsége olyan érzékenyen reagált a zenei részekre is, és a zene az átlagos műveltségűekre is olyan hatással volt, hogy a görögök úgy érezték, a zenének jellemformáló, nevelő hatása van.

A harmadik terület, amelyen a görög ember képzést kapott, a testnevelés volt, a futás és ugrás, de a birkózás, ökölvívás, gerely- és diszkoszvetés is. A testnevelésre más oktatta a gyermekeket, mint a betűvetésre, és pedig külön csarnokban, a már említett *gymnasionban* (ami testgyakorló helyet jelent). A gyakorlatokat teljesen ruhátlanul végezték, s többnyire a versenyeken is pőrén léptek fel, testüket olajjal kenve be. Minthogy az olajos testre a homok és a por különösen tapadt, a gyakorlat vagy a küz-

¹ aulos: ógörög fúvós hangszer

delem végeztével egy, a végén kissé behajlított bronzlappal kaparták le magukról az olajos port, majd megfürödtek. A futás terén vagy gyorsaságban, vagy kitartásban versenyeztek, a leghosszabb versenytávolság a huszonnégy stadionnyi táv volt, ami valamivel több mint 4600 méter. Az ökölvívásnak két válfaját ismerték, az egyik a tulajdonképpeni ökölvívás, a másik a *pankration*nak nevezett küzdelem, ahol nemcsak mindenfajta ütés volt megengedve (a szemre való ütés kivételével), de rúgás, csavarás és bármily egyéb fogás is. A küzdelemnek mindkét esetben csak az vetett véget, ha az egyik fél kezét felemelve elismerte legyőzetését. A *pankration*nál a homokot fel is locsolták, a küzdők tehát többnyire a sárban hemperegtek, s egyáltalán nem nyújtottak valami épületes látványt. Gúnyolódtak is eleget, kivált később, mikor a versenyzők egyre inkább hivatásosak lettek, az ökölvívókon és főleg a *pankration*-versenyzőkön, akiknek legalább az egyik fülük biztosan hiányzott, de esetleg az orruk is... Ez azonban már elfajulás volt, és a sok kulturális kincs között, amelyet Európa a görögöknek köszönhet, a testedzés mint a műveltség szerves alkotórésze bizonyosan nem az utolsó helyen áll. Az ókori Keleten az ilyesmi ismeretlen volt, a testkultúra sajátosan görög jellegű a keletiek is elismerték.

A gyermekeket, kivált a tehetősebbeket, egy többnyire idősebb rabszolga kísérte el az iskolába, aki megvédte az esetleges utcai bántalmazásoktól, vitte a tanszereit, ott ült a tanítás alatt a tanteremben, és így a tanulásban is segíthetett. Ezt a rabszolgát hívták *paidagógos*nak, gyermekvezetőnek, s elnevezését örökölte kétezer év óta mindenki, aki a gyermekek vezetését, tanítását, a pedagógiát választotta pályául.

Tizennyolc éves korban kerültek a gyermekek most már szervezeten is kapcsolatba az állammal Attikában. Amennyiben valakinek apja, anyja is attikai polgár volt, úgy ekkor írták be *démós*ának tagjai közé, ezzel lett *ephébosszá*, ami a születés és az Anthesztérián való megkoszorúzás után életének harmadik nagy eseménye volt (a negyedik lesz majd a házasság). Minthogy ez a katonai szolgálat kezdetét is jelentette, az *ephébos*nak ünnepélyes esküt kellett tenniök. Ezután két esztendeig katonai szolgálatot kellett teljesíteniök, és pedig úgy, hogy az első évben kiképezték őket, a második évben a vidéken őrszolgálatot láttak el. Miután a két év letelt, megszűntek *ephébos*nak lenni, s teljes jogú polgárokká váltak.

Spártában mindez másképpen volt. [...] A spártaiak egyetlen foglalkozása a katonáskodás volt [...] Periklés beszédében találóan hasonlította össze a két nevelési rendszert: „Ami a nevelést illeti, ellenfeleink már ifjúkoruktól fáradságos gyakorlatokkal törekszenek a férfias keménységre, mi pedig, bár életmódunk szabadabb, semmivel sem vagyunk kevésbé eltökéltek, mikor ugyanolyan veszedelmekkel kell szembeszállnunk...”.

1. Az idézett szöveg egy hosszabb műből származik. Keressen és értelmezzen a szöveg első bekezdésében két olyan nyelvi elemet, mely jelzi azt, hogy a kiválasztott szakasz csupán részlet, s nem önálló szöveg!

-
-

2 pont	

2. A szövegnek milyen nyelvi jellegzetességei utalnak arra, hogy az nem a szakemberek szűk rétege, hanem a széles olvasóközönség számára íródott? Legalább négy szempontot említsen!

-
-
-
-
-

4 pont	

3. Milyen stílusérték jellemzi a szövegből idézett alábbi szavakat?

a) betűvetés:

1 pont	

b) legyőzetés:

1 pont	

c) kivált:

1 pont	

4. Igazak vagy hamisak az alábbi állítások a szöveg szerint? Karikázza be a megfelelő választ!

a) A görög gyerekek Homéroszt olvasva tanulták meg a betűket.

Igaz – Hamis

b) A középkori ember mindig hangosan olvasott.

Igaz – Hamis

c) A számok helyi értékében az abakosz segített eligazodni.

Igaz – Hamis

d) Egy stadion valamivel kevesebb, mint 200 méter.

Igaz – Hamis

e) Periklész szerint a spártai nevelésű férfiak jobb eséllyel indulnak csatába.

Igaz – Hamis

4 pont	

5. Az idézett mondatban milyen tartalmi-logikai viszonyra utal az aláhúzott kötőszó?

a) Mínthogy az olajos testre a homok és a por különösen tapadt, a gyakorlat vagy a küzdelem végeztével egy, a végén kissé behajlított bronzlappal kaparták le magukról az olajos port, majd megfürödtek.

.....

1 pont	

b) A *pankrationnál* a homokot fel is locsolták, a küzdők tehát többnyire a sárban hemperegtek, s egyáltalán nem nyújtottak valami épületes látványt.

.....

1 pont	

6. Helyettesítse az alábbi szintagmák dőlt betűvel jelölt tagjait a szószerkezetbe illeszkedő, megfelelő jelentésű szinonimával!

Szintagmák (szószerkezetek)	A szószerkezetbe illő szinonima
furcsának tűnő <i>gyakorlat</i>	
műveltséggel <i>bíró</i>	
szellemi <i>poggyász</i>	
<i>pőrén</i> léptek fel	
<i>épületes</i> látvány	

5 pont	

7. Határozza meg az alábbi szavak szövegbeli jelentését! Egész mondatokban válaszoljon!

a) elfajulás:.....

.....

1 pont

b) tehetős:

.....

1 pont

c) szatócs:.....

.....

1 pont

8. A szövegben előforduló néhány ókori görög szó megváltozott hangalakban a mai magyar nyelvben is megtalálható. Hogyan változott meg az alábbi szavak jelentése? Mennyiben érintkezik, és mennyiben különbözik az egykori és a mai jelentés?

a) gimnázium (gymnasion)

hasonlóság:	különbség:

2 pont

b) pedagógus (paidagógos)

hasonlóság:	különbség:

2 pont

11. Az újkori olimpiai mozgalom a görögök olympiai versenyeit tekinti legfontosabb előzményének. Keressen érveket a szövegben a mellett az állítás mellett, hogy a testedzés kultuszának eredetét joggal tulajdonítjuk az antik görögöknek! Összefüggő szövegében legalább két érvet említsen!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4 pont	

	maximális pontszám	elért pontszám
I. Szövegértés	40	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám	programba beírt pontszám
I. Szövegértés		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum:

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2007. október 24.

**MAGYAR NYELV
ÉS IRODALOM**

**KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA**

2007. október 24. 8:00

II. SZÖVEGALKOTÁS

Időtartam: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Fontos tudnivalók

Válasszon ki és oldjon meg egy feladatot! Ha munka közben mégis elkezd egy másik feladatot is, az előzőt húzza át!

A kifejtésben vegye figyelembe a feladatban adott szempontokat!

Bátran fogalmazzon önálló véleményt, és adjon számot ismereteiről is.

Írását gondosan szerkessze, helyesírását ellenőrizze a szótárból, ha bizonytalan.

Jegyzeteket, vázlatot készíthet, de ügyeljen, hogy azok elváljanak a kész fogalmazástól.

Válasza 3-5 oldal terjedelmű legyen.

Eredményes munkát kívánunk!

Érvelés

Az irodalmi művek folytatásokban való közlése nem új keletű jelenség a kultúrtörténetben. A televíziózás elterjedése óta a sorozatok egyre nagyobb teret nyernek, és a legnézettebb időpontokban adják őket. Milyen okokkal magyarázható a folytatásos közlés, a sorozatok sikere? Véleménye megformálásában vegye figyelembe az alábbi gondolatokat is!

„A folytatás igézete. Nem arról van szó, mint talán kezdetben hittük, hogy technikai okokból kell felszeletelni a túl hosszú közleményt kiadványokban vagy bármifajta közlési módban. És nem is csak a várakoztatás, a fel-függesztett feszültség kezdetleges, de örök trükkje hat ránk. Van itt valami más is a sorozatok lélektana körül, amit nem könnyű megközelíteni. Talán nem is a várakozás feloldását akarjuk elsősorban, a cselekmény erre vagy arra dőlését, hanem a várakozást magát [...].

(Nemes Nagy Ágnes: *A folyt. köv. varázsa*)

VAGY**Egy mű értelmezése**

Értelmezze a szöveget a feszültségteremtés eljárásainak szempontjából! Hogyan teremti meg a novella tragikus légkörét a szituáció- és jelenetalakítás, az alakok megformálása?

CSÁTH GÉZA: A KÚT

Július első péntekén, korán reggel kezdte ásni a kutat Meyer Lőrinc Huber Ádáméknál. Ásott, ásott szorgalmasan, és szombat reggel a gödör már kétszer olyan mély volt, mint Meyer Lőrinc egy hosszúságban. Nincs mit csodálkozni ezen; ő volt a legjobb kútásó Piliscsávolyon. Szombaton délben, harangozáskor kijött Meyer Lőrinc a kútból. Jóízűen megebédelt. Háromszor is kért a túróscsuszából – Huberné főzte –, azután szundikált a ház árnyékában. Két óra tájban felkelt, folytatta az ásást.

Körös-körül aludt a falu, ernyedt meleg délután volt. Három vagy négy óra lehetett, amikor a Huberék legkisebb fia kijött a házból, és úgy találta a kútásót, hogy övig be volt temetve földdel. Nyögött és kiabált szegény Meyer, de a hangja alig hallatszott a mély gödörből. A kisgyerek mindjárt átszaladt a szomszédba, mert otthon nem volt férfi, és hamarosan segítséget hitt. Meyer jajgatott egy kicsit, de különben nem volt baja. Hangosan azt kiabálta, hogy senki a kútnyíláshoz közel ne jöjjön, azután Panesz Jakabnak mondta, hogy a létrát kösse meg kötéllel, és eresse le neki, majd megpróbál rajta kimászni.

De csakhamar visszahúzatta, azt mondta, hogy a létra ott nem fog rajta segíteni, hanem lassan jöjjenek közel egy hosszú vasvillarúddal, és próbálják kihúzni, majd ő belekapaszkodik. Panesz Jakab és Lehr Jóska húzták. Meyer még biztatta is őket:

– Húzzátok, fiaim, ti vagytok a legderékabb legények a faluban.

Húzták, de egyszer csak felordított Meyer Lőrinc. A rúd felvérezte a kezét, el kellett engedni. A két fiú elesett, és ebben pillanatban még egyet omlott a kút. Keveset omlott, de könyökig betemette a Meyer Lőrinc kezeit. Ekkor látták már, hogy a kútásó egészséges, piros arca halványsárgára változott az ijedelemtől.

Tíz lépésnyire menjen mindenki a kúttól – üvöltötte Meyer Lőrinc – és menjetek el a Jausz Konrádért, a sógoroméért, mert ide dobot kell ácsolni, másképp ki nem vesz engem az atyaisten sem! – A Lehr Jóska ment el szaladva. Jausz Konrád otthon ült, pipázott, azt mondta, hogy a halálos ellenségének nem megy segíteni. Tudnivaló, hogy Jausz licitálta el a sógorának a földjét. Innen eredt ez az ellenségeskedés. Lehr Jóska kérte egy ideig, azután elment. Útközben találkozott Meyer Lőrinc hűgával, a Soblochernéval, aki sírva jött. Visszamentek, Soblocherné térdre borulva könyörgött Jausz Konrádnak:

– Felejtsd el a haragot, ami köztetek volt. Az Isten nem felejt el, amit jót teszel, de ne félj, Meyer Lőrinc se fogja elfelejteni.

*Csáth Géza
(1888 – 1919)*

Jausz Konrád egy ideig csak nézett maga elé, azután azt mondta, hogy jól van, elmegy. Fogta szerszámain, és elment velök, de a pipát ki nem vette a szájából. Attól félt, hogy megszólják, amiért annyira siet ellenségét megmenteni. Jó öt óra elmúlt már, mire Jausz Konrád odaért. Nem szólt egy szót se, levette a kabátját, deszkát szedett össze, és ácsolni kezdte a kút köré a dobot. Odalenn Meyer Lőrinc azon igyekezett, hogy a kezét kiszabadítsa.

De nem tudta. Még könyékig se volt egészen betemetve, és mégis úgy fogta a föld, mintha a legerősebb kötelekkel kötözték volna le.

Eközben elszaladt valaki Meyer Lőrinc feleségéért is, aki a falu túlsó végén dolgozott. Amióta Meyerék elszegényedtek, az asszony napszámba járt.

Jausz Konrád ezalatt lassan, de biztosan végezte a dolgát. A többiek meg némán nézték. Meyer Lőrinc se szólt egy szót se, csak néha tekingetett fölfelé, azután hosszú vártatva azt mondta:

- Siess, Konrád, mert úgy látom, újra omlani fog a kút, és ha beomlik, akkor benyomja a mellemet úgy, hogy kiszakad belőle a szusz. (Nevetett utána, de erőltetve.)

Jausz Konrád nem szólt egy szót se, csinálta tovább a dolgát, kalapálta, szögezte a deszkákat. Hátul a kerti kisajtó egymás után nyikorgott, gyerekek sompolyogtak be rajta. A két Láng gyerek fölmászott az eperfára, és ráültek arra az ágra, amelyik a beomlott kút fölé hajolt. Azután lejöttek a Soblocherék gyerekei, és megérkezett Huber Franci is a kocsival a tanyáról. Szénát hozott, kinyitotta a kaput, és be akart hajtani. Hát akkor látta, hogy tele van az udvar emberekkel.

Huber Franci eleinte káromkodott, de azután, mikor meglátta, hogy miről van szó, elcsendesedett. A tárva-nyitva hagyott kapun keresztül hamarosan szorongásig megtelt az udvar emberekkel. Jausz Konrád alig tudott mozogni. Azt mondta, hogy öt lépésre mindenki menjen távol, mert másképp nem dolgozik tovább. Schickepenz Tónit meg is lökte, mire ez azt mondta neki:

- Ne hencegj!

Jausz Konrád arca szinte elkékült a méregtől, de nem szólt egy szót se.

Az udvarba ezalatt folyton többen és többen jöttek. Hárman vagy négyen a hátsó kapun fejszékeket hoztak, és arra álltak. Huber Franci erre megdühösödött. Azt mondta, hogy ha mindenki ki nem megy az udvarból, elhíjja a csendőröket. Senki se mozdult. Franci elment a csendőrökért.

A csendőrlaktanyáig negyedóra járás - számítgatta mindenki -, addig maradni lehet.

Érdemes is volt, mert megérkezett Meyer Lőrinc felesége. Sírt szegény asszony, lihegett a szaladástól, halálra volt ijedve. Kérte Jausz Konrádot, ezt mondta:

- Siessen, az Isten áldja meg, úgyis maga az oka, hogy idejutott az uram.

Erre Jausz Konrád arca újra sötétkék színt váltott. Főlegyenesedett, és csak ennyit mondott:

- Én vagyok az oka - no jó!

Azzal legyűrte az ingét, fölvette a kabátját, és elment. Halálos csend volt az udvarban.

Meyer Lőrinc fehér volt, mint a fal, torkaszakadtából kiabált a feleségére:

- Te barom, hogy tudsz ilyet mondani! - és borzasztóan káromkodott.

Azután Jausz után kiabált:

- Hallod-e Jausz Konrád, nem igaz, amit a feleségem mondott, nem te vagy az oka. Magam vagyok az oka, mert rosszul ástam a kutat, és nem vigyáztam. Ha ki nem húzol, megdöglök. Hallod-e?

- Beszélhetsz neki - mondta Schickepenz Tóni -, már elment.

- Hát menjetek utána! - ordította Meyer rémült, kétségbeesett hangon. - Menjetek utána, mert a föld újra omlani fog!

- Nem hozza azt vissza még az atyaisten se - vélekedett Thomas Péter -, nem olyan ember Jausz Konrád.

- Itt a föld újra repedt! - kiáltotta újra Meyer Lőrinc. - Itt az előbb nem volt repedés. Ha vissza nem hozzátok Jausz Konrádot, ti lesztek az okai, ha megdöglök.

Meyerné már akkor régen Jausz nyomában volt. Kísérte, amerre ment, és sírva könyörgött neki, hogy jöjjön vissza, ha Istent ismer. De Jausz Konrád hátra se nézett, csak ment egyenesen előre, hazafelé, kezében a szerszámokkal, és mindig csak ennyit válaszolt:

- Jó, hát ha én vagyok az oka!

Mikor látta Meyer Lőrinc, hogy itt nincsen segítség, akkor teljes erejével elkezdett mozogni, hogy kihúzza a kezét. De alig tudott mozdulni valami keveset, és kihúzni egyik kezét se bírta. Csupa veríték volt a sápadt arca, és a kidülledt szemei könnyeztek. Azután fáradtan lihegve megnyugodott. Ekkor a kút széle lassan mozogni kezdett. Két lépésre a széltől kifelé, körülbelül négy ujjnyi hasadékot találtak. A hasadék nőtt, és egyszerre zajtalanul újra lecsúszott a mélységbe egy nagy csomó föld.

Meyer Lőrinc eltűnt. Nem látszott belőle semmi.

Éppen akkor érkezett meg Huber Franci a zsandárokkal. Mindenki csendesen kitakarodott az udvarból.

A zsandárok hamarosan lerakták a fegyvereiket, ásókat szereztek. Beugrottak a gödörbe, és gyorsan ásni kezdtek. Eltartott öt percig, míg rátaláltak Meyer Lőrinc fejére. Az egyik zsandár bele is vágott egy kicsit az ásóval, de ez nem lett volna nagy baj. A baj az volt, hogy Meyer Lőrinc már halott volt.

VAGY**Összehasonlító elemzés**

A leíró versek jól ismert válfaja a napszakot megjelenítő költemény. Juhász Gyula és Tóth Árpád alábbi művei ehhez a hagyományhoz csatlakoznak.

Értelmezésében mutasson rá a két szöveg tartalmi és megformálásbeli hasonlóságaira, párhuzamaira, és térjen ki a meghatározó eltérésekre, különbségekre is!

Juhász Gyula: Hajnal

A tegnapot most váltja föl a holnap.
Sötétben silbakolnak még a fák.
Az út köves, házszegete pusztaság.
Utolsó fénye huny a csillagoknak.

A karavánja jár e pusztaságnak.
Némán söpörnek. Ködbe vész a por.
Halk hamvazás dereng az ég alól.
A nap, a nap! súgják a sanda árnyak.

És gyors ütemben ébredsz a forma,
A szín, a hang-dóm és gyár büszke orma
Az égbe barnul, és dalolni kezd.

Harang és kürtő szólal, a siket,
Vak éjszakát riasztva hosszú jajjal.
Az élet fölzenget: itt a drága hajnal!

(1905)

Tóth Árpád: Körúti hajnal

Vak volt a hajnal, szennyes, szürke. Még
Üveges szemmel aludtak a boltok,
S lomhán söpörtek a vad kővidék
Felvert porában az álmos vicék,
Mint lassú dsinnek, rosszkedvű koboldok.

Egyszerre két tűzfal között kigyúlt
A keleti ég váratlan zsarátja:
Minden üvegre száz napocska hullt,
S az aszfalt szennyén szertesét gurult
A Végtelen Fény milliomm karátja.

Búvölten állt az utca. Egy sovány
Akác részegen szítta be a drága
Napfényt, és zöld kontyában tétován
Rezdült meg csüggeteg és halovány
Tavaszi kincse: egy-két fürt virága.

A Fénynek földi hang még nem felelt,
Csak a szinek víg pacsirtái zengtek:
Egy kirakatban lila dalra kelt
Egy nyakkendő; de aztán tompa, telt
Hangon a harangok is felmerengtek.

Bús gyársziréna bűgött, majd kopott
Sínjén villamos jaldult ki a térre:
Nappal lett, indult a józan robot,
S már nem látták, a Nap még mint dobott
Arany csókot egy munkáslány kezére...

(1923)

		Maximális pontszám	Elért pontszám
I. Szövegértés		40	
II. Szövegalkotás	tartalmi minőség	20	
	szerkezet, felépítés	20	
	nyelvi minőség	20	
Levonások	helyesírási hibák	Levonható: 15	
	íráskép	Levonható: 3	
ÖSSZESEN:		100	

 javító tanár

Dátum:

		Elért pontszám	Programba beírt pontszám
I. Szövegértés			
II. Szövegalkotás	tartalmi minőség		
	szerkezet, felépítés		
	nyelvi minőség		
Levonások	helyesírási hibák		
	íráskép		

 javító tanár

 jegyző

Dátum:

Dátum: